

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Csp/214/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119429482
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Libuša Záthurecká
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6119429482.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica v konaní pred sudkyňou JUDr. Libušou Záthureckou v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a. s. so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava - Nové Mesto, IČO: 47 967 692, právne zastúpený JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Advokátska kancelária KOVAL & spol., so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, IČO: 45 018 201 proti žalovanému X. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XXX, M., o zaplatenie 9 520,39 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 7 493,84 Eur so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7 015,95 Eur od 10. 05. 2017 do zaplatenia, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

Súd konanie zastavuje v časti o zaplatenie istiny 2 026,55 Eur.

Súd vracia žalobcovi súdny poplatok vo výške 114,50 Eur.

Súd žiada Slovenskú poštu - prevádzkovateľ systému, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, IČO: 36 631 124, aby vrátila žalobcovi súdny poplatok vo výške 114,50 Eur na účet žalobcu vedený v Privatbanka, a. s., E.: SKXX XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS: XXXXXXXXXXXX, a to v lehote 30 dní odo dňa doručenia právoplatného rozhodnutia.

Žalobca má nárok na náhradu trov tohto konania voči žalovanej podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 57,42 %, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi v lehote 3 dní odo dňa rozhodnutia o výške trov samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobca navrhol, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sumu 9 520,39 Eur, zmluvný úrok 12,90 % ročne zo sumy 7 015,95 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 7 015,95 Eur od 20. 12. 2018 do zaplatenia spolu s trovami konania titulom Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 07. 03. 2012.

2. Pred začatím pojednávania vo veci samej žalobca vzal žalobu späť v časti o zaplatenie sumy 2 026,55 Eur, čo predstavuje zmluvný úrok po zosplatnení istiny a zároveň vyčíslený zákonný úrok, tak ako vyplýva zo žaloby s tým, že navrhli vrátiť súdny poplatok vo výške 114,50 Eur.

3. Predmetom žaloby zostala suma 7 493,84 Eur so zmluvným úrokom, zákonným úrokom s tým, že zákonný úrok žalobca žiada od 10. 05. 2017 až do zaplatenia.

4. Žalovanej bola doručená žaloba s prílohami, s poučením a s výzvou na vyjadrenie. Žalovaná sa k žalobe nevyjadрила. Nenavrhla a nepredložila žiadne listinné dôkazy.

5. Žalobca v žalobe uviedol, že dňa 20. 12. 2018 uzavrela Poštová banka, a. s. Bratislava ako postupca so žalobcom ako postupníkom Zmluvu o postúpení pohľadávok, na základe ktorej žalobca nadobudol pohľadávku zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX s príslušenstvom.

6. Právny predchodca žalobcu a žalovaná uzatvorili Zmluvu o úvere zo dňa 07. 03. 2012, v zmysle ktorej žalobca poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 9000 Eur prevodom na účet. Žalovaná sa zaviazala vrátiť peňažné prostriedky spolu s dohodnutými úrokmi avšak záväzok splnila len čiastočne tak ako vyplýva z listiny aktuálny stav úver časť zaplatenej splátky.

7. Z dôvodu, že žalovaná si zmluvné povinnosti vyplývajú z platne uzavretej zmluvy riadne a včas nespĺnila právny predchodca žalobcu po predchádzajúcej výzve v zmysle § 53 ods. 9 OZ listom zo dňa 09. 05. 2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v zmysle Článku VI. OP pre úver ku dňu 09. 05. 2017. Žalovaná ani napriek výzve svoj záväzok nespĺnila. Žalobca predložil do konania listinné dôkazy, a to Zmluvu o úvere, Zmluvu o postúpení pohľadávok spolu s oznámením postupcu o postúpení pohľadávky a podacím hárkom, predpis splátok zmluve, aktuálny stav úveru, výzvu na splatenie dlžnej časti úveru s podacím hárkom, výzvu na úhradu dlžnej sumy s podacím hárkom.

8. Žalobca si zároveň uplatnil zmluvný úrok z omeškania vo výške 12,90 % ročne od 20. 12. 2018 do zaplatenia, zároveň poukázal na ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Uviedol, že Obchodný zákonník ani zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch neupravuje povinnosť dlžníka platiť úroky popri úrokoch z omeškania, ale ani nevylučuje dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do jeho splatenia. Z Článku VI. bod 6.4 OP je zrejmé, že žaloba je oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou, iná dohodnutá nebola.

9. Žalobca si uplatnil zákonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne podľa § 517 ods. 2 OZ ako sankciu zo zákona.

10. Zo žaloby bolo zistené, že dlžná istina predstavuje nesplatenú časť poskytnutého úveru 7 015,95 Eur, dlžné zmluvné úroky a zákonné úroky z omeškania vyčíslené do dňa predchádzajúceho 20. 12. 2018 vo výške 2 459,19 Eur a dlžné poplatky 45,25 Eur. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov tohto konania.

11. Žalobca pred začatím pojednávania vo veci samej vzal žalobu späť vo výške 2 026,55 Eur z dôvodu, že ku dňu zosplatenia predstavovali zmluvné úroky 432,64 Eur a zároveň zmenil petit v časti úrokov z omeškania, ktoré požadoval odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru.

12. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

14. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

15. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

16. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškania s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

17. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

19. Súd podľa § 144 CSP a § 145 ods. 2 CSP konanie čiastočne zastavil vo výške 2 026,55 Eur z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom pred začatím pojednávania vo veci samej, a to v časti vyčíslených úrokov zmluvných i zákonných.

20. Súd podľa § 11 ods. 3, 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodol o vrátení súdneho poplatku žalobcovi kráteného o sumu 6,70 Eur a zároveň požiadal príslušný orgán o jeho vrátenie, tak ako vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

21. Z predloženej Zmluvy o úvere - Pôžička na bývanie bolo zistené, že bol poskytnutý úver vo výške 9 000 Eur, výška mesačnej splátky 135 Eur, výška úrokovej sadzby 12,9 % p. a., RPMN banky 14,61 %, priemerná RPMN na trhu 12,45 %, celková výška nákladov 7 465,62 Eur, poplatok za správu 1,66 Eur, výška splátky 136,66 Eur spolu s poplatkom za správu, dátum prvej splátky 20. 04. 2012, vždy k 20. dňu v mesiaci, počet splátok 120, dátum konečnej splatnosti 20. 03. 2022.

22. Právny predchodca žalobcu pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy zosplatnil ku dňu 09. 05. 2017 z dôvodu neplatenia pravidelných mesačných splátok a nezaplatenia žalovanou ani po výzve.

23. Súd mal za to, že Poštová banka, a. s. postúpila pohľadávku na žalobcu platne podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Išlo o splatnú pohľadávku po predchádzajúcej písomnej výzve žalovanej a dlžník bol v omeškaní nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanej riadne oznámené. Bol predložený do konania poštový podací hárok ako dôkaz o tom, že oznámenie bolo dané na poštovú prepravu. Poštová banka zaslala žalovanej výzvu dňa 10. 04. 2017 a podľa § 53 ods. 9 OZ upozornila žalovanú, že je jej pohľadávka zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti a zároveň ak nedôjde k úhrade záväzku je oprávnená banka vyhlásiť úver predčasne splatným. K uvedenej výzve bol predložený podací hárok ako dôkaz, že výzva bola daná na poštovú prepravu. Veriteľ zaslal žalovanej výzvu zo dňa 09. 05. 2017, v zmysle ktorej zosplatnil úver a zároveň poskytol žalovanej ešte 10-dňovú lehotu. V predmetnej výzve bola predložená doručienka, ktorú žalovaná osobne prevzala.

24. Súd žalobe vyhovel v časti zaplatenia sumy, tak ako vyplýva z výrokovej časti rozhodnutia. V konaní mal súd za nesporné, že žalovaná úver čerpala, čiastočne splácala a z dôvodu porušenia zmluvných povinností a potom ako nereagovala na výzvy došlo k zosplatneniu predčasnej splatnosti úveru. V konaní nebolo preukázané žiadnym dôkazom, že by si svoju povinnosť po výzve banky splnila a žalovaná nepredložila žiadny dôkaz o tom, že by úhradu vykonala.

25. Podľa § 517 ods. 2 OZ priznal súd žalobcovi zákonný úrok z omeškania z nesplatenej istiny úveru, t. j. zo sumy 7 015,95 Eur dňom nasledujúcim po zosplatnení úveru od 10. 05. 2017 ako sankciu zo zákona za neplnenie povinnosti plniť včas a riadne.

26. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 12,90 %. Súd má za to, že pokiaľ veriteľ (žalobca) pristúpi k tomu, že zosplatní úver ako to bolo i v prípade strán sporu, kedy k zosplatneniu došlo ku dňu 09. 05. 2017 a teda považuje celý dlh za splatný, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. Úver je odplátnym právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu do splatnosti podľa jeho predstáv poskytnúť úver a za úver mať dohodnuté úroky. Od začiatku sa sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov napríklad nesplácanie úveru má dodávateľ právo posunúť splatnosť úveru. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z

omeškania. Ak úver nie je splatený do splatnosti zákon priznáva za zdržanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné alebo zmluvné. Zmluvné úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, ale odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu § 517 ods. 2 OZ. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky a to trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ a spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a predčasným zosplatením úveru zo strany veriteľa. Zmena záväzku prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva a za podmienok § 53 ods. 9 OZ. K predčasnému zosplateniu záväzku došlo konaním veriteľa a bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny obsahu záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku. Predčasné zosplatenie úveru je jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi právo na úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojim právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. V tomto zásadnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba tieto užívať nie je dôvod, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednaní dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru neprešli by tieto nároky testom ustanovenia § 517 ods. 2 OZ.

27. Tvrdenie, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až do ich vrátenia teda aj po zosplatení úveru vychádzajú z druhej vety § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, je potrebné posudzovať v celom kontexte tejto právnej normy, ktorá podľa jeho prvej vety zakotvuje oprávnenie dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Druhú vetu § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno interpretovať ani bez spojitosti s prvou vetou jeho odseku 1, podľa ktorej záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Úroky zo splátky sú v prípade plnenia v splátkach splatné v deň splatnosti splátky (§ 503 ods. 2 Obchodného zákonníka), ak sa však má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú (§ 503 ods. 1 tretia veta). Uvedené ustanovenia spolu s § 497 Obchodného zákonníka explicitne upravujú nielen záväzok dlžníka zaplatiť úroky, ale aj splatnosť tohto záväzku. Z uvedeného vyplýva, že úrok z úveru patrí len za požičanie peňazí, ku ktorému po zániku zmluvného vzťahu nedochádza. V súlade s týmto výkladom je aj ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka umožňujúce od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, teda celý dlh jednorazovo. Z uvedeného vyplýva, že doba splatnosti zmluvných úrokov sa zhoduje s dobou splatnosti úveru, čo znamená, že celková suma úrokov musí byť zaplatená najneskôr zaplatením poslednej splátky úveru. Na tieto závery poukazujú aj viaceré rozhodnutia odvolacích súdov (rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 10Co/104/2012, rozsudok č. k. 5Co/196/2016 zo dňa 28. 06. 2016, rozsudok Krajského súdu Košice zo dňa 05. 10. 2016 č. k. 9Co/604/2015, rozsudok Krajského súdu Trnava č. k. 25Co/615/2015 zo dňa 30. 11. 2016, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16Co/322/2015 zo dňa 12. 05. 2015, rozsudok č. k. 11Co/307/2018 zo dňa 17. 04. 2019, rozsudok č. k. 14Co/75/2018 zo dňa 26. 03. 2019).

28. V prípade, že by existovala dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že úroky navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti, takáto dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, predstavuje jeho značné zhoršenie postavenia a je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne s dodávateľom vyjednal. Súd mal za to, že takáto dohoda by bola neplatná pre rozpor so zákonom s poukazom na § 39 OZ, § 52 ods. 2 OZ a § 517 ods. 2 OZ (uznesenie IV.ÚS 476/2012).

29. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanej podľa § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu v konaní vo výške 57,42 %, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť po tom ako súd rozhodne samostatným uznesením o vyčíslení trov podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.